

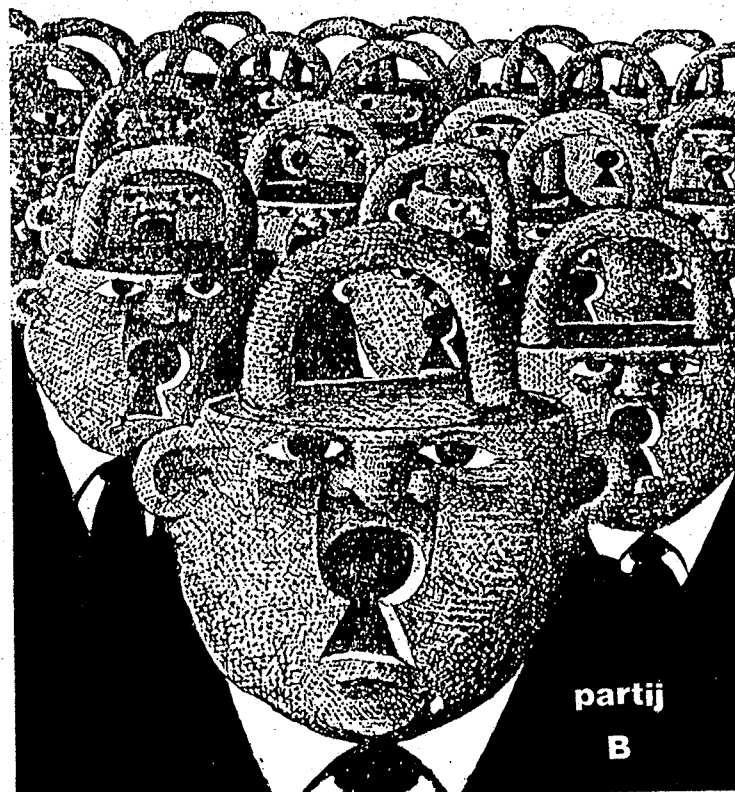
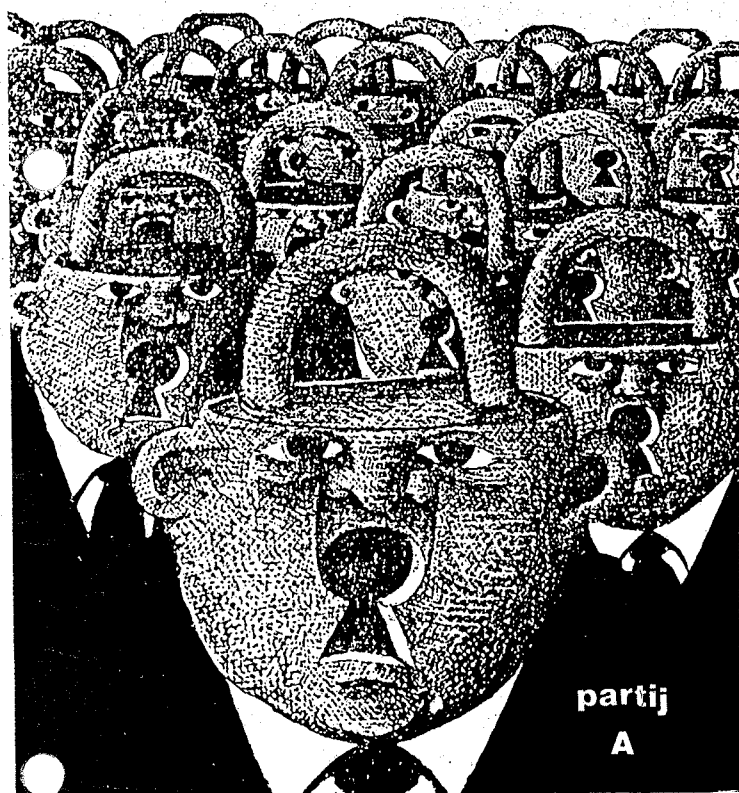
INFO TIJD INFO - TIJD INFO-TÜRK

APRIL
1983

bulletin mensuel • monthly bulletin • maandelijks bulletin

78

7DE JAAR • PRIJS: 50 BF • JAARABONNEMENT: 500 BF • PCR: 000-1168701-45 •
INFO-TURK - 13/2, Ch. M. WISERPLEIN - 1040 BRUSSEL • TEL: (32-2) 230 34 72
UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • ISSN 0770-9161

“POLITIEKE PARTIJEN” VAN DE JUNTA

De Turkse militaire junta, aan de macht sinds de coup van 12 september 1980, die reeds eerder het parlementair fascisme “grondwettelijk” maakte, besliste op 24 april 1983 om een “geleidelijke en gecontroleerde hervatting” van de politieke activiteiten toe te staan. De Nationale Veiligheidsraad vaardigde tevens een nieuwe wet op de politieke partijen uit, die eerder in maart goedgekeurd werd door zijn marionet, de Raadgevende Vergadering.

Volgens het dekreet van de junta mogen de nieuwe politieke partijen, die de oude, in oktober 1981 ontbonden formaties zullen vervangen, zich vanaf 16 mei bekendmaken.

Deze zogenaamde terugkeer naar de democratie is slechts een karikatuur van het politieke leven, want de junta besloot tot een reeks verbodsbepalingen die zulks niet mogelijk maken.

- De leden van de ontbonden vroegere partijen zullen geen enkele verklaring mogen afleggen die in de ogen van de militairen “aanleiding zou geven tot het klimaat dat heerste vóór 12 september 1980”. Tevens zullen de nieuwe formaties, evenals hun leiders, zich moeten onthouden zich uit te spreken over de ontbonden partijen.

- De beslissingen van de junta, evenals de voornemens van de “President van de Republiek”, Generaal Evren, en de maatregelen die door de commandanten van de krijgswet genomen worden mogen niet het onderwerp zijn van debatten of kritiek.

- De vroegere leiders, die gedurende 10 jaar niet aan politiek mogen doen, mogen mondeling noch schriftelijk hun mening zeggen over de politieke of rechterlijke situatie in Turkije, in het verleden of de toekomst. Dit verbod geldt tevens voor de voorzitters, sekretarissen-generaal en leden van het nationaal of regionaal bureau van de vroegere politieke partijen, die ten tijde van de coup van 12 september aan de macht waren of in de oppositie zaten.

./..

VOORSTEL RESOLUTIE OVER DE REPRESSIE IN TURKIJE

M. Ernest Glinne, voorzitter van de socialistische groep van het Europees Parlement, stelde op 17 maart 1983 volgende resolutie voor betreffende de repressie in Turkije:

*"Het Europese Parlement,
"A. gelet op de goedkeuring van de nieuwe Turkse grondwet en de verklaringen van de militaire junta dat zij het proces van 'terugkeer tot de democratie', wil bespoedigen,*

*"B. overwegende dat,
- verscheidene leden van de vakbond DISK zich nog in gevangenschap bevinden,*

- de auditeur-militair de Istanbul 18 bekende Turkse schrijvers op 5 januari voor de krijgsraad heeft gedaagd,

- zich onder hen ook de heer Aziz Nesin bevindt, auteur van verscheidene werken die in meer dan 20 landen in vertaling zijn verschenen, alsmede de heer Atol Behramoglu, die onlangs de Lotus-prijs van de Unie van Afrikaanse en Aziatische schrijvers heeft ontvangen,

- zij ervan beschuldigd worden de Schrijversbond (TYS) te veranderen in een revolutionaire

organisatie door samen te werken met het Turkse vredescomité, de DISK en door een herdenkingsavond gewijd aan de beroemde Turkse dichter Nazim Hikmet te organiseren,

"C. gelet op het feit dat de Turkse regering op 14 december 1982 heeft aangekondigd dat twee journalisten van Info-Türk te Brussel, de heer Dogan Ozgüden en mevrouw Inci Tugsavul, die werden beschuldigd van voor de Turkse staat schadelijke activiteiten in het buitenland, vóór 31 december 1982 naar Turkije dienden terug te keren en zich ter beschikking van de militaire autoriteiten moesten stellen,

"1. is van mening dat deze feiten in tegenspraak zijn met de verklaringen van de Turkse autoriteiten dat het proces van terugkeer tot de democratie zou worden versneld;

"2. is bezorgd over het lot van de vakbondsleiders van de

DISK die zich nog steeds in gevangenschap bevinden en over dat van de 18 op 5 januari 1983 voor de krijgsraad gedaagde schrijvers;

"3. doet een beroep op de Turkse autoriteiten alle politieke gevangenen onmiddellijk vrij te laten;

"4. verzoekt de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken in het kader van de politieke samenwerking bijeen alle diplomatieke middelen te onderzoeken waardoor druk kan worden uitgeoefend op de Turkse autoriteiten, opdat dezen concreet gestalte geven aan het proces van 'terugkeer tot de democratie' waarvan de vrijlating van de politieke gevangenen en de eerbiediging van het vrije woord een integraal onderdeel vormen;

"5. verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad alsook aan de Turkse autoriteiten.

- De wet verbiedt tevens alle parlementsleden om de eerste vijf jaar te solliciteren naar om het even welke verantwoordelijkheid bij een nieuwe formatie.

- De junta, voorgezeten door Generaal Evren behoudt zich desbetreffend het recht voor om de lijst van de stichtende leden van de toekomstige formaties te "bestuderen" en om eventueel tot de vervanging te beslissen van al degenen die "onaanvaardbaar" bevonden worden. De stichters (die minstens met 30 moeten zijn om een partij te kunnen vormen) zullen andere personen mogen voorstellen om diegenen die door de junta afgewezen worden, te vervangen.

- De politieke partijen mogen niet van kommunistische, fascistische, nationaal-socialistische, theokratische of separatistische tendens zijn, zijn mogen geen band hebben met verenigingen of vakbonden en ze mogen ook geen fondsen van hen ontvangen.

- Personen die vroeger veroordeeld werden om overtredingen van gemeenrecht of "ideologische" delikten mogen geen partijlid worden.

- De wet bepaalt de beperkingen op de herkiezing van de partijchefs. Een partijvoorzitter die voor 2 jaar verkozen wordt mag slechts 5 opeenvolgende malen verkiesbaar zijn, dus in totaal 12 jaar.

De wet van de militaire junta is slechts de 2de uitgave van het hoofdstuk van de grondwet betreffende de politieke partijen. Volgens de 2 wetteksten mogen "de politieke partijen geen andere doktrine aanpakken dan die van Atatürk". Dit wil zeggen dat de stichting van politieke partijen, met een andere ideologie of optie dan de officiële van de junta, verboden zal zijn. Dit komt er op neer dat er geen enkel werkelijk pluralisme zal bestaan.

Daarbij komt dat "de rechters en aanklagers, de leden van de rechterlijke organen, het onderwijspersoneel van de hogere instellingen, staatsbeambten en beambten van openbare instellingen, (behalve degenen die kunnen beschouwd worden als arbeiders), de stu-

denten en de leden van de strijdkrachten niet tot een politieke partij mogen toetreden".

De arbeiders wordt het recht ontnomen om hun eigen klasse-partij te stichten en bijgevolg zijn ze gedwongen om hun politieke activiteiten te voeren in een partij die de doktrine van Atatürk volgt: "De arbeidersklasse noch het Koerdisch volk, enkel de Turkse natie zonder klassen en ethische en linguïstieke verschillen."

De vakbondsorganisaties zullen trouwens niet mogen deelnemen aan het politieke leven, aangezien zij niet het recht hebben om banden te onderhouden met de partijen, noch het recht om één van hun leiders verkiesbaar te stellen voor een politiek of parlementair ambt.

Volgens de aan de macht zijnde militairen is de nieuwe wet op de politieke partijen het tweede luik van hun "terugkeer naar de democratie", die door Generaal Evren voor het einde van het jaar aangekondigd werd. Het derde en laatste deel moet de "kieswet", die momenteel door de Raadgevende Vergadering bestudeerd wordt, zijn. Deze wet probeert, volgens de wens van de militairen, een stabiel bewind te verzekeren, indien mogelijk onder de twee belangrijkste partijen van dezelfde strekking, het Atatürkisme.

Wie een politieke partij wil oprichten moet een heleboel formaliteiten vervullen op te kunnen deelnemen aan de parlementsverkiezingen die zullen plaatshebben op 16 oktober 1983.

Eerst verwacht men de lijst van degenen die niet aan politiek mogen doen. Volgens een dekreet van de junta zal deze lijst tot 30/4/83 gepubliceerd worden.

Degenen die ontsnappen aan het verbod mogen het manifest van hun partij op 16 mei voorleggen op het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit ministerie zal de documenten betreffende de nieuwe partij binnen de 24 uur overmaken aan de NVR. De 5 generaals van de junta zullen de documenten bestuderen en zij

zullen hun oordeel over de stichters van de partij binnen de 20 dagen meedelen aan het ministerie van binnenlandse zaken en aan de procureur van de republiek. Indien bepaalde stichters door de junta onaanvaardbaar bevonden worden, moet de partij deze binnen de vijf dagen vervangen door anderen; anders zal de procureur een procedure ter ontbinding van de partij starten.

De nieuwe wet op de partijen voorziet tevens straffen, tot 3 jaar gevangenis, voor vroegere leiders op wie het politiek verbod van toepassing is, maar die dit zouden negeren. Ook behoudt de junta zich het recht voor om tot het ogenblik dat de Hoge Kiesraad de resultaten van de eerste parlementsverkiezingen bekrachtigt, om het even wie uit het politiek leven te verwijderen, wiens verklaringen of handelingen door de militairen "schadelijk" bevonden worden.

Na alle formaliteiten vervuld te hebben blijven er slechts 4 maanden over voor het voorbereiden van de parlementsverkiezingen, om zich dus in ten minste 34 provincies te organiseren, kandidaten te bepalen en de verkiezingscampagne te financieren. Aangezien de NVR weigerde om staatssubsidies toe te staan aan de partijen en deze tevens verbod om fondsen te ontvangen van vakbonden en verenigingen, zullen de stichters van de nieuwe partijen moeten rekenen op de giften van particulieren, het plafond voor die giften werd bepaald op 1 miljoen TL (ongeveer 5000 \$) per jaar. Het is duidelijk dat in een land waar het BNP de 1000 \$ niet overschrijdt, alleen zakenlui dergelijke giften kunnen doen. Bijgevolg zullen de nieuwe partijen gedomineerd worden door de heersende klassen. Door een dergelijke wet aan te nemen wilden de generaals nieuwe politieke kaders vormen die alleen maar de belangen van dezen zullen verdedigen.

Voor de wet op de partijen aangenomen werd startte Generaal Evren een persoonlijke campagne (zoals hij ook deed in de herfst voor het grondwetsvoorstel te verdedigen), de massa indirect te laten weten wie de "nieuwe" politici en bewegingen zullen zijn die het vertrouwen van de junta genieten:

"Wij zullen niet toestaan dat de oude partijen verrijzen onder een nieuw etiket. De Turkse natie is vastbesloten om verder te gaan in het licht van de schijnwerpers van nieuwe mannen en formaties, en niet in het schijnsel van de vrienden van de vroegere politieke leiders."

Als "president van de republiek" onderstreepte Generaal Evren dat de "solide structuur van het Turkse leger", ondanks de inmengingen in het politiek leven, garandeert dat de democratie "op de goede weg" is. "Maar, het kan niet altijd zo zijn, het is mogelijk dat de mensen die niet zoveel in de democratie geloven als wij, nogmaals tussenbeide komen". Dit was duidelijk een bedreiging.

Onder deze bedreiging proberen "aanvaardbare" personen nieuwe politieke partijen volgens de doctrine van Atatürk te vormen, partijen die tot opdracht zullen hebben de anti-demokratische en anti-populaire maatregelen van de junta toe te passen. En deze maskerade heet "terugkeer naar de democratie".

Volgende vraag stelt zich: wat zal het antwoord zijn van de Europese instellingen op deze nieuwe flagrante schending van de Europese Conventie van de Rechten van de Mens, die de vrijheid van expressie en vereniging garandeert.

Kunnen ze Turkije nog steeds als een Europese parlementaire democratie beschouwen, die zijn plaats mag houden in de Raad van Europa zonder zijn geloofwaardigheid te verliezen?

SOCIAAL LEVEN

ICFTU KRITISEERT VAKBONDSWETGEVING

John Vanderveken, algemeen sekretaris van ICFTU waarschuwde een aantal organisaties die aangesloten zijn bij ICFTU voor de nieuwe Turkse wetgeving:

"De nieuwe wetgeving op de vakbonden en collectieve onderhandeling die door de Turkse militaire

overheid voorgesteld werd maakt de vrije uitoefening van het syndikalisme letterlijk onmogelijk. Een paar van de onaanvaardbare aspecten zitten in de verkiezing van de leiders en de samenstelling van de verantwoordelijke organen, de controle en het gebruik van de financies, de verbanning van iedere activiteit die als politiek bestempeld wordt en het verbod op alle relaties met politieke partijen en andere organisaties

./..

HET OPLAAIEN VAN HET RACISME

Aangemoedigd door de chauvinistische oriëntatie van de militaire regering, liet men de theoretici van het Turks racisme aan het woord in de dagbladen met grote oplage.

Eén van hen, Reha Oguz Türkkän (Türkkän : Turks bloed), zette volgende stelling uiteen in een artikel dat op 9 januari verscheen in het dagblad Hürriyet:

"Bepaalde westerse historici beweren dat het huidige volk van Anatolië (Aziatisch deel van Turkije) een mengeling is van verschillende rassen; de Ottomaanse Turken, die uit West-Azië kwamen, zouden zich vermengd hebben met het volk dat in die tijd in Anatolië woonde.

"Op bevel van Atatürk hield het Ministerie van Volksgezondheid in het hele land een onderzoek, en werden de maten van schedel, neus, ogen en haar van zowat 40.000 personen in Anatolië opgemeten. Dit onderzoek bewees dat de kenmerken van de mens in Anatolië identiek waren aan deze van het type van de mensen in Centraal-Azië. De Turken die zich in Anatolië vestigden brachten niet alleen hun vrouwen en kinderen mee maar ook hun taal, godsdienst, muziek en zelfs honden en kuddes. De Griekse taal verdween.

"De Zwitserse antropoloog Prof. Pittard ontdekte bovendien dat de Hittieten, in tegenstelling met wat steeds geloofd werd, niet aan de oorsprong van de Indo-Germanen lagen... Het oudste Anatolische volk, de Hittieten, mengde zich met de proto-Turken."

Deze auteur maakte in hetzelfde artikel bekend dat de meerderheid van de deelnemers van de eerste Nationale Kultuurconferentie, onlangs gehouden in Ankara, een resolutie aannamen gebaseerd op deze thesis.

van de maatschappij, wat leidt tot een totaal isolement van de vakbonden en tot een kunstmatige reductie van hun aantal, aangezien ze gegroepeerd zullen worden per arbeidssector, maar slechts zullen mogen onderhandelen per onderneming. Stakingen zullen praktisch onmogelijk zijn en zullen meestal vervangen worden door een oordeel van het Hoger Scheidsrechterlijk Hof, dat zich reeds vijandig toonde t.o.v. de belangen van de arbeiders. De beroepssyndikaten zullen zich op internationaal gebied nergens mogen bij aansluiten, terwijl de confederaties toelating moeten vragen om dit te doen. Deze nieuwe beperkingen moet men bij het pakket voegen dat reeds bepaald werd door de nieuwe grondwet, het kumulereffect ervan heeft tot doel de vakbonden te doen gehoorzamen en van hen een instrument in dienst van de regering en de werkgever te maken. De vrijwaring van de vakbondsrechten in Turkije hangt af van een snelle en ferme reactie, vooral van landen die verdragen tekenden waarvan ook Turkije deel uitmaakt, en daarom doen we een beroep opdat stappen en protestacties ondernomen zouden worden tegen de huidige projecten... ICFTU vraagt IAB voorlopige maatregelen te treffen en natuurlijk om over te gaan tot meer directe acties... Wij vragen U deel te nemen aan de campagne voor de vrijwaring van de vakbondsrechten in Turkije door druk uit te oefenen op Uw regeringen zodat ze hun ongerustheid uitdrukken met de beschikbare middelen."

PATRONAAT TEVREDEN

Op 22 februari, tijdens een persconferentie, drukte M. Halit Narin, de voorzitter van TISK (Nationale Confederatie van het Patronaat), zijn tevredenheid uit over het voorstel voor de nieuwe arbeidswetgeving.

"Wij hebben 20 jaar gehuild terwijl de vakbonden lachten, en we hebben de gebeurtenissen meegemaakt die tot 12 september leidden in omstandigheden dat het evenwicht zoek was. Het stakingsrecht moet be-

perkt worden wanneer het de economische en nationale belangen bedreigt." zei hij.

DODELIJK ONGEVAL IN MIJNEN

Op 8 maart werden meer dan 100 mijnwerkers gedood bij een mijnramp in de provincie Zonguldak, gelegen aan de Zwarte Zee. Volgens de overheid deed de ramp zich voor doordat het dak van de mijn instortte tengevolge van ontploffingen van mijngas.

Vertegenwoordigers van de arbeiders beschuldigen de overheid ervan niet de nodige voorzorgen getroffen te hebben voor een dergelijk ongeval. 63 mijnwerkers werden reeds gedood in dezelfde mijn die eigendom is van het Bestuur van Mijnen van Turkije.

Volgens statistieken van het Internationaal Arbeidsbureau bekleedt Turkije de eerste plaats wat betreft mijnrampen en het hoge aantal slachtoffers. Van 1977 tot 1981 werden in Turkije dagelijks 600 ongevallen opgetekend, wat een gemiddelde van 55 ongevallen per minuut maakt.

Een ander onderzoek toont aan dat tijdens de periode van 1963 tot 1979 het aantal verloren werkdagen ten gevolge van werkongevallen, 2,5 maal zo hoog was als dat van de verloren werkdagen ten gevolge van stakingen. Nochtans wijzigt de militaire junta de wetgeving zo dat stakingen praktisch onmogelijk worden, onder het voorwendsel dat ze aan de basis liggen van de verloren werkdagen, wat leidt tot het verval van de nationale economie.

GEREGISTREERDE ARBEIDERS

Op bevel van de NVR startte het Ministerie van Arbeid aan de voorbereidingen teneinde het leven van arbeiders te registreren. Informatie over het privéleven van arbeiders, data van indiensttreding, ontslag en motieven, de naam van de vakbond waarvan ze lid zijn; alles wordt voortaan in een computer gestoken.

STAATSTERREUR.

OVERBEVOLKING IN GEVANGENISSEN

Het probleem van de overbevolking in de Turkse gevangenis is zo dringend dat M. Rifat Beyazit, Minister van Justitie, aankondigde dat in 1983 48 nieuwe gevangenis geopend zullen worden, wat het aantal burgerlijke gevangenis op 509 brengt. Momenteel zijn 78.250 personen opgesloten in burgergevangenis; 30.660 wachten op hun vonnis en 47.581 zitten hun straf uit. Er werd geen precisering gemaakt over het aantal gevangenen die veroordeeld werden voor "ideologische delikten" en die, na hun veroordeling, overgeplaat werden van de militaire gevangenis naar de burgerlijke.

BETOGINGEN WORDEN ONMOGELIJK

Er werd een wetsvoorstel op bijeenkomsten en betogingen, opgesteld door de regering, ingediend bij de Raadgevende Vergadering. Volgens dit voorstel zouden degenen die betogingen en vergaderingen organiseren, 72 uur tevoren de prefekturen en onderprefekturen op de hoogte moeten brengen van hun

voornemen. Deze zouden de vergaderingen en betogingen die hun "ongehoord" lijken 3 maand kunnen opschorten. Vakbonden en verenigingen mogen geen vergaderingen of manifestaties organiseren over onderwerpen die niet tot hun domein behoren. Overtreders zouden veroordeeld worden tot 8 jaar gevangenis. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken bestudeert ondertussen hoe de wet op de verenigingen kan aangepast worden. Het eerste voorstel houdt talrijke clausules in die de staatscontrole op de verenigingen strenger maken.

COMPUTERS AAN DE GRENS

Aan de grenzen zouden computers geïnstalleerd worden voor systematische en meer efficiënte controle van in- en uitgang van dissidenten van het regime. In een bericht aan het dagblad Milliyet verklaarde één van de verantwoordelijken dat ze "vanaf nu door een simpele druk op een toets geïnformeerd konden worden over de namen van de ouders, van datum en plaats van geboorte van een persoon en wat deze deed en wanneer.

./..

WET OP DE DGM AANGENOMEN

De Raadgevende Vergadering nam op 11 maart het wetsvoorstel aan dat voorziet in de oprichting van Tribunalen voor de Staatsveiligheid (DGM) in 8 belangrijke centra van Turkije. Die tribunalen, die na het opheffen van de krijgswet in werking moeten treden, zullen zich bezighouden met "misdaden gepleegd tegen de Staat; tegen de interne en externe veiligheid van de Staat". Deze "misdaden" omvatten alle delicten die de Turkse strafwet kwalificeert als "misdaden tegen de Staat"; de delicten die in de wet beschreven staan betreffende stakingen, lock-out en collectieve onderhandelingen en de wet op manifestaties en vergaderingen. Volgens het wetsvoorstel zouden deze tribunalen, in geval de krijgswet in Turkije later opnieuw zou uitgeroepen worden, militaire tribunalen worden.

VEROORDELINGEN

3.3: In Ankara kregen 5 personen tot 2 jaar gevangenisstraf omdat ze slogans op de muur schilderden.

5.3: In Istanbul kregen 7 personen tot 15 jaar gevangenisstraf omdat ze deelnamen aan akties van Dev-Yol, en een andere persoon, die veronderstelt wordt lid te zijn van de Socialistische Vaderlandse Partij, 30 jaar. In Gölcük werden 4 leden van Bevrijding ter dood veroordeeld.

6.3: een MT van Istanbul veroordeelde 9 personen tot gevangenisstraffen tot 36 jaar wegens het lid zijn van Dev-Genç. In Ankara eindigde het proces van Dev-Sol in de veroordeling van 8 personen die tot 10 jaar gevangenis kregen.

7.3: Twee leden van de Noodgroep werden in Ankara tot levenslang veroordeeld, en 6 anderen kregen tot 15 jaar gevangenisstraf.

10.3: In Izmir werden 2 leden van TKP-ML tot levenslang veroordeeld, 5 anderen kregen tot 5 jaar gevangenis.

13.3: Een militair hof van Gölcük veroordeelde 3 leden van de Progressistische Jeugdbeweging (IGD) tot gevangenisstraffen die tot 20 jaar gingen. In Ankara werden 4 leden van Bevrijding veroordeeld tot 4 jaar en 2 maanden gevangenis. In Istanbul werd 1 persoon veroordeeld tot 6 jaar en 8 maand gevangenis.

17.3: 3 leden van de Revolutionaire Unie van Kommunisten van Turkije (TIKB) werden in Istanbul tot levenslang veroordeeld en 5 anderen tot 10 jaar gevangenis. In Ankara werden 2 rechtse activisten tot 23 jaar veroordeeld en één van de processen van de TDKP eindigde met de veroordeling van 21 personen tot 5 jaar gevangenis. In Adana werden 20 leden van Dev-Yol tot 13 jaar veroordeeld.

18.3: 2 politieke activisten werden in Samsun tot levenslang veroordeeld. In Elazig eindigde het proces van de Koerdische organisatie KAWA met één doodstraf, 4 beschuldigen kregen levenslang en 38 anderen kregen gevangenisstraffen tot 24 jaar. 6 leden van Dev-Yol werden in Ankara tot 8 jaar veroordeeld.

20.3: De Armeense priester Hayko Manuel Aldemir werd door een MT van Istanbul tot 14 jaar zware opsluiting veroordeeld op beschuldiging van het maken van propaganda tegen de Turkse staat in het buitenland. Nog in Istanbul werden 5 legersergeanten veroordeeld tot 7,5 jaar gevangenis wegens hun lidmaatschap van Bevrijding.

24.3: In Erzincan werden 14 sympathisanten van TDKP veroordeeld tot 10 jaar. Tevens werden 16 sympathisanten van dezelfde partij in Izmir veroordeeld tot 10 jaar gevangenis. In Ankara kregen 5 leden van TKP-ML 6 jaar gevangenis.

25.3: In Ankara werden 3 leden van TDKP ver-

oordeeld tot 9 jaar gevangenis, 6 leden van Bevrijding tot 10 jaar en 14 leden van Bevrijding van de Arbeid tot gevangenisstraffen die tot 55 jaar gingen. Dezelfde dag werden in Izmir 2 leden van Dev-Yol tot 6 jaar en 8 maanden gevangenis veroordeeld.

27.3: In Eskisehir werden 2 leden van THKP/C elk veroordeeld tot 21 jaar en 8 maanden wegens het plegen van gewelddaden. Dezelfde dag veroordeelden de militaire tribunalen van Istanbul een rechtse activist tot levenslang en 4 beambten van een vereniging tot ieder 6 maanden.

28.3: In Ankara werden 7 gedaagden van 2 verschillende processen allen tot 10 jaar veroordeeld.

30.3: In Izmir kregen 2 rechtse activisten de doodstraf.

31.3: In Istanbul werden 28 personen veroordeeld tot gevangenisstraffen die tot 17 jaar gingen wegens deelname aan de activiteiten van een progressieve jeugdvereniging. Dezelfde dag werden in Adana 6 personen tot 12 jaar veroordeeld.

TWEE TERECHTSTELLINGEN

Mustafa Basaran en Hüseyin Uye, beschuldigd van gewone overtredingen werden op 30 maart terechtgesteld, respectievelijk in de gevangenis van Edirne en die van Nazille.

Zo komt het aantal terechtstellingen tijdens de militaire machtsperiode op 31, eind maart 1983.

VAKBONDSPROCESSEN

In de loop van maart begonnen er voor de militaire tribunalen van het krijgswetbevel van Istanbul nieuwe processen tegen vakbondsbeambten.

De militaire aanklagers eisten gevangenisstraffen tot 30 jaar voor 14 ambtenaren van de Vrije Vakbond van Glasbewerkers, 32 ambtenaren van de Vakbond voor Vervoerders, 41 ambtenaren van de vakbond voor Hotelbedienden, 12 ambtenaren van de Vakbond van het Maritiem Arsenaal-arbeiders en 11 ambtenaren van de Vakbond voor Arbeiders in de Voedingssector. Al deze vakbonden waren aangesloten bij DISK.

Tevens werden 25 ambtenaren van de vakbond voor Kristalbewerkers, aangesloten bij de regeringsgezinde confederatie TURK-IS, voor een militair hof in Istanbul gebracht.

Volgens een persrapport van 19 maart werden in de provincie Samsun 9100 ambtenaren van 1300 verschillende verenigingen uit de streek in staat van beschuldiging gesteld wegens "onregelmatigheden in hun boeken.

ANDERE NIEUWE ZAKEN

15.3: een MT van Istanbul begon aan het verhoren van 23 leden van de Koerdische organisatie R12-gari. Er wordt voor elk 30 jaar gevangenis gevraagd.

Dezelfde dag werd in Istanbul het proces van 16 rechtse activisten geopend, de aanklager eist voor 5 gedaagden de doodstraf.

18.3: Een nieuwe zaak tegen de Eenheid voor Marxistisch-Leninistische Gewapende Propaganda (MLSPB) in Istanbul. 4 van de 17 gedaagden lopen het gevaar ter dood veroordeeld te worden.

19.3: 15 leden van THKP/C werden door een MT van Istanbul gebracht. Voor 10 van hen wordt de doodstraf gevraagd. Dezelfde dag steeg het aantal gedaagden in het voornaamste proces van Dev-Yol tot 599, met de in beschuldiging stelling van nog eens 17 personen.

24.3: In Istanbul werden 6 rechtsen voor een MT

gebracht. De militaire aanklager eist 4 doodstraffen. Diezelfde dag werd in Adana een proces geopend tegen 36 personen die verondersteld worden lid te zijn van TKP.

25.3: 9 staatsambtenaren werden in Ankara voor een MT gebracht op beschuldiging lid te zijn van TKP/ML. Dezelfde dag werden 29 leden van de Socialistische Arbeiderspartij van Turkije (TSIP) in beschuldiging gesteld; men vraagt 30 jaar gevangenis voor elk van hen.

26.3: Een nieuwe zaak tegen 9 leden van TDKP. De aanklager eist voor 7 van hen de doodstraf.

29.3: Met de nieuwe aanklachten wordt het aantal gedaagden in het TKP-proces in Ankara 228.

In de processen die in maart ingespannen werden eisen de aanklagers in totaal 30 doodstraffen en zo wordt het aantal eisen voor doodstraf onder de militairen op 5.555 gebracht.

ARRESTATIES

2.3: In Izmir werden 17 personen gearresteerd op beschuldiging van deelname aan een religieuze rite.

3.3: Nog in Izmir werd bekendgemaakt dat de advocaat van de verdediging van het Dev-Yol proces, Semih Ozay, op 25 februari opgesloten werd.

13.3: 2 gedaagden van het proces van het Turks Vredescomité, Aykut Göker en Ahmet Balamir, werden in Istanbul opgesloten. Zij zijn respectievelijk voorzitter van de Vereniging voor Technische Elementen (TUTED) en de Vereniging van Assisterende Universiteitsprofessoren (TUMAS).

20.3: In Ankara werden 20 personen in hechtenis genomen op beschuldiging gewerkt te hebben voor Dev-Yol.

23.3: In het distrikt Kesan werden 47 boeren gearresteerd wegens hun verzet tegen de veiligheidsdiensten; 20 van hen zijn vrouwen.

25.3: In Adana werden 23 personen waarvan men verondersteld dat ze lid zijn van THKP/C gearresteerd.

31.3: In de provincie Elazığ werden 30 linkse militanten opgesloten.

NIEUWE WETGEVING OP DE PERS

Het nieuwe wetsvoorstel op de pers moet dienen om strengere en ruimere beperkingen en straffen te kunnen opleggen aan journalisten.

Volgens het wetsvoorstel mogen degenen die niet in regeringsdienst mogen treden, degenen die veroordeeld werden tot meer dan 5 jaar gevangenis, degenen die financiële winst en persoonlijk voordeel halen uit overeenkomsten die voortvloeien uit publicatie, en degenen die veroordeeld werden wegens morele kwesties niet als journalist werken. De eigenaars van dagbladen die dergelijke personen in hun onderneming dulden kunnen 3 tot 12 maanden gevangenisstraf krijgen en zullen een boete moeten betalen van minstens 50.000 TL (250 \$).

Hetzelfde wetsvoorstel zegt dat een persoon die veroordeeld werd door een staatsveiligheidshof geen verantwoordelijke uitgever van een Turks nieuwsblad mag worden. En de uitgevers die nalaten de openbare aanklager op de hoogte te brengen dat een schrijver een valse naam gebruikt voor een artikel dat de reglementering op de pers te buiten gaat, kan tot 1 jaar gevangenis en het betalen van 5 tot 20.000 TL (25 tot 100 \$) veroordeeld worden.

Het specificeert tevens dat nieuwsbladen en periodieken die artikel 142 en art 163 (kommunistische en religieuze propaganda) overtreden, voor minstens 3 maanden niet zullen mogen verschijnen.

CONTROLE OP FILMS

Het nieuw project om de wet, die de plichten en verantwoordelijkheden van de politie bepaalt, te wijzigen, moet leiden tot een strengere controle op films en video-banden.

Volgens dit project zal iedereen die een film in Turkije wil binnenbrengen, een toelating moeten hebben van de politie. Dezelfde regels zullen toegepast worden voor video-banden.

NIEUWE VEROORDELING VAN GÜNEY

Prijswinnaar Yılmaz Güney werd op 19 maart door een MT van Istanbul tot 7,5 jaar gevangenis veroordeeld wegens het maken van propaganda voor het communisme. De verantwoordelijke uitgever van het blad waarin het gewraakte artikel verscheen werd veroordeeld tot 9 jaar en een boete van 273.000 TL.

Güney werd reeds 2 maal veroordeeld voor andere artikels. De totale gevangenisstraf die hij reeds kreeg loopt op tot 22,5 jaar.

Hoe feller de aanvallen van de Turkse regering, hoe meer Güney in het buitenland succes oogst. Onlangs werd één van zijn romans, Boynu Bükük Oldüler in het Frans uitgegeven door J.C. Lattes in Parijs, onder de titel "Les champs de Yüregir".

AZIZ NESIN IN STAAT VAN BESCHULDIGING GESTELD

De voorzitter van de Turkse Schrijversbond (TYS), Aziz Nesin, die samen met andere leden van de bond terechtstaat voor een MT, werd onlangs in staat van beschuldiging gesteld wegens een roman die hij 27 jaar geleden schreef. Dit humoristisch werk, getiteld "Az Gittik, Uz Gittik", werd sinds 1956 zesmaal herdrukt en was nooit het slachtoffer van vervolging.

De militaire aanklager gaf opdracht om alle kopieën van het boek in beslag te nemen en vroeg het strafrechterlijk hof van Ankara de humorist tot 10 jaar te veroordelen.

ANDERE PERSZAKEN

Op 2 maart moest Aslan Baser Kafaoglu, de uitgever van Demokrat, dat door de krijgswet verboden werd, voor een MT van Ankara verschijnen, er wordt voor hem 3 jaar gevangenis geëist. Dezelfde dag werd Aydogdu Ilter, verantwoordelijk uitgever van Tercüman, in Istanbul tot 3 jaar gevangenis veroordeeld.

Op 3 maart werd Ferhat Akdag, verantwoordelijk uitgever van Demokrat Birlık, een blad dat na de coup verboden werd, in Izmir veroordeeld tot 8 jaar en 6 maanden gevangenis.

Op 11 maart werd Tamer Kayas, ver. uitg. van het dagblad Politika, dat door de krijgswet verboden werd, in Istanbul gearresteerd.

Op 13 maart werd Yileri Atamer, chef van de programma-planning van de Turkse Radio en TV uit zijn functie ontslagen.

Op 17 maart werd Hasan Karakaya, ver. uitg. van het dagblad Milli Gazete, in staat van beschuldiging gesteld.

Op 23 maart werden Murat Faruk Oztay en Nazim Ozbay, de verantwoordelijke uitgevers van het blad Rotary, Sahin Teggündüz, de directeur van een publiciteitsagentschap en Franz Reissig, de directeur van de Duitse luchtvaartmaatschappij in Turkije, voor een MT in Istanbul gedaagd. Ze werden beschuldigd van separatisme wegens het publiceren van een landkaart van Turkije waarop oostelijke streken zoals Koerdistan aangeduid worden.

UNIVERSITEITEN UITGEDUND

194 Franse universitaires en onderzoekers richtten een petitie aan de Turkse regering waarin ze vragen een eind te maken aan de repressie, die nu reeds verscheidene maanden de universitaires van het land treft. Onder de handtekeningen vinden we deze van de heren François Jacob (Nobelprijs geneeskunde 1965), Alexandre Minkowski, Pierre Vidal-Nacquet en Maxime Rodinson.

De liquidatie-operatie op de Turkse universiteiten ging in maart verder ondanks internationaal protest.

Op 18 maart werd prof Ismail Hakki Duru ontslagen uit zijn ambt op de universiteit van Dicle.

Om te protesteren tegen de ontslagen namen volgende universiteitsleraren zelf ontslag:

Orhan Şen, Bülent Himmetoglu, Ercan Kızılay van de Egeïsche Universiteit;

İlber Ortaylı, Hasan Ersel, Fazıl Sağlam en Nuri Yıldırım van de Universiteit van Ankara;

Kemali Saybasılı van de Technische Universiteit van het Midden-Oosten.

De professoren Oya Tuncer en Süleyman Cetinezoglu vroegen hun pensioen aan.

REPRESSIE IN HET BUITENLAND

De Turkse regering vaardigde een dekreet uit dat 9 Turkse burgers beveelt naar Turkije terug te keren en zich over te geven. Volgens dit dekreet zullen ze

hun Turkse nationaliteit verliezen en hun eigendommen zullen aan de staat vervallen indien ze niet terugkeren voor 18 april. Onder hen zijn 2 bekende Turkse artiesten, Melike Demirag en Sanar Yurdatapan.

Op 2.3 verloren reeds 10 personen de Turkse nationaliteit omdat ze niet naar Turkije terugkeerden ondanks het regeringsbevel. Onder hen bevinden zich 2 leidinggevende politieke activisten, Pasa Güven en Sarp Kuray.

Naast deze praktijken begint de Turkse regering nu ook personen te bedreigen die weigeren om hun legerdienst in Turkije te vervullen. Op 15 maart werd door de regering een lijst van 41 personen uitgegeven die verzocht worden zich over te geven. 34 van de bedreigde personen zijn Turkse burgers van Joodse oorsprong.

UITWIJZINGEN UIT DBR

Op 1 maart werd bekendgemaakt dat 40 Turkse burgers die uit West-Duitsland gezet werden nadat hun vraag om politiek asiel afgewezen werd, bij hun aankomst op het vliegveld van Istanbul gearresteerd werden.

Op 29 maart wees dheth Staatstribunaal van Hessen een verzoek om politiek asiel af op grond dat "de beweringen als zou het Turkse leger druk uitoefenen op politieke tegenstanders, niet geloofwaardig zijn". Het Turks leger maakt deel uit van de NAVO, en een leger van de NAVO oefent nooit druk uit op individuen. Het beroep werd verworpen.

./..

IMMIGRATIE

- Men konstateerde een daling van de inkomende vreemde deviezen die naar Turkije getransfereerd worden door Turkse arbeiders in het buitenland. Terwijl de Turkse immigranten de eerste elf maanden van 1981 2580 dollar per persoon binnenbrachten, daalde dit cijfer in 1982 tot 1900 dollar. Volgens cijfers van IAT maken de Griekse immigranten 7039 dollar per persoon over naar hun land. (29.3)

- In West-Duitsland besloot de politie van Olpe Mw Cevriye Eryılmaz en haar 2 kinderen uit te wijzen onder volgend voorwendsel: "men kan geen verblijfsvergunning afleveren aan hen die leven van de sociale bijstand en die niet werken." De man van Mw Eryılmaz werd 2 jaar geleden door een Duits soldaat gedood.

- De militanten van het Nationalistisch Front van het Duitse Volk (DVF) verdeelden in het station van Recklinghausen pamfletten die het Duitse volk oproepen zich te wapenen tegen de Turken. (18.3)

- In Keulen, West-Duitsland, pleegde Mustafa KOçer, een Turks arbeider die reeds 4 jaar werkloos was, zelfmoord door ophanging ten gevolge van een depressie. (24.3)

- In Velbert, West-Duitsland, ging de Turkse arbeider Ergun Sezen in hongerstaking uit protest tegen de weigering om zijn verblijfsvergunning te verlengen, dit omdat hij gescheiden is van zijn Duitse vrouw. (26.3)

BELGO-IMMIGRANTEN BETOGING VAN 8 MEI 1983

- De nationale betoging voor de verdediging van de rechten van de immigranten, voorzien voor 26 maart, werd verschoven naar 8 mei, wegens de "evidente slechte wil" van bepaalde gemeentebesturen. Toch woonden duizenden Belgen en immigranten op 26 maart in zaal Madeleine te Brussel, de "meeting voor steun aan de rechten van de immigranten" bij. "Op 8 mei zal er een nieuwe betoging plaatsvinden op het Rogierplein, Belgische en immigranten-arbeiders zijn aan zij." Dat was één van de concrete besluiten van de meeting die georganiseerd werd door de twee grote vakbonden ABVV en ACV en door een reeks organisaties van immigrantenarbeiders. De manifestatie van 8 mei genoot tevens de steun van verschillende politieke partijen (PS, PSC, FDF, PC, VU, Ecolo, Mouvement Populaire Wallon).

- Meer dan 1000 personen beantwoordden op 25 maart de oproep van de CGSP-leraars door krachtig te protesteren tegen de sluiting van de scholen, waartoe besloten werd door de gemeenteraad van Schaarbeek en tegen het rassenscheid dat in de overblijvende scholen toegepast zal worden.

- Op 2 maart bevestigde vice-premier en minister van Justitie, Jean Gol, zijn plannen voor de immigratie: het opnieuw invoeren van het visum voor onderdanen van landen buiten de EEG, maatregelen tegen vreemdelingen die belangrijke overtredingen begaan, de mogelijkheid om de aanwezigheid van vreemdelingen buiten de EEG in bepaalde gemeenten te beperken, het duidelijk aftekenen van de mogelijkheden voor familiale vereniging steunend op de wetgevingen van de buurlanden, beperkingen van de mogelijkheden tot hulp voor de centra van sociale bijstand voor vreemdelingen. (2.3)

- De conferentie van de burgemeesters van de Brusselse agglomeratie stelde een werkgroep samen die belast is met de evaluatie, op juridisch gebied, van de aanbevelingen betreffende het probleem van de immigratie. De burgemeester van Etterbeek, Leon Defosset, overhandigde de conferentie een nota en nam een duidelijk standpunt in tegen de weigering tot inschrijving. (31.3)

Het Federaal Grondwetgevend Hof van Karlsruhe bestudeerde op 19 maart een beroep van de Turkse burger Cemal Altun, tot wiens uitwijzing eerder werd besloten. Ondanks de tussenkomst van mensenrechtenorganisaties weigerde het hof de beslissing ongeldig te maken.

Volgens een persrapport van 3 maart wees West-Duitsland het laatste jaar 30 Turkse burgers uit die door de Turkse overheid beschuldigd werden.

Eén van hen, Levent Beken, werd op 25 maart in Canakkale veroordeeld tot 36 jaar gevangenis.

EKONOMIE

Om buitenlandse maatschappijen aan te trekken die de exploitatie van petroleum in Turkije willen onderzoeken en ze in praktijk brengen, nam de militaire junta een nieuwe wet aan die de buitenlandse maatschappijen zou toestaan om 35 percent van hun productie uit te voeren. Volgens de nieuwe wet zullen deze firma's tevens belastingvoordeel genieten.

Turkije, dat reeds 3 jaar kredieten krijgt van di-

verse internationale financiële instellingen, moet tussen 1983 en 1985 een deel van zijn schuld, hetzij 7,2 miljard \$ terugbetalen.

LEGER

De beheerders van de Automaatschappij OYAK-Renault, die eigendom is van de Stichting voor Onderlinge Bijstand van het Leger, maakte bekend dat de fabrieken de laatste 4 jaar 65.065 wagens produceerden, 13.558 daarvan werden geëxporteerd. De beheerders beweren dat de inkomsten van de gerealiseerde export tussen 1979 en 1982, hetzij een bedrag van 50.950.300 miljoen \$, 107 percent van de import-kosten dekt.

Het Pentagon maakte bekend dat het van plan is aan 6 lidstaten van de NAVO, waaronder Turkije, uitrusting en het know-how te verkopen voor de productie van 75.000 Stinger-missielen.

Op 28 en 29 maart werd de Turkse vloot uitgebreid met 4 nieuwe destroyers die gekocht werden in West-Duitsland en de VS.

SOLIDARITEIT

In het vorig nummer van Bulletin meldde we dat de militaire overheid een delegatie van de Federatie voor de Mensenrechten niet toestond om gevangenen te bezoeken.

De Zweedse advocaat, Thomas Rotpfeffer, die zich naar Turkije begaf om het proces tegen de Vakbond van Openbare Werken bij te wonen, werd op 17 maart de toegang tot de gerechtszaal ontzegd omdat hij niet in eigen naam handelde, maar als vertegenwoordiger van 2 internationale vakbondsorganisaties. ICFTU zond onmiddellijk een krachtig protest naar de militaire commandant van Istanbul.

Anderzijds werd de leugen van de junta, die weigert buitenlandse waarnemers de gevangenen te laten bezoeken omdat deze zelfs gesloten zouden zijn voor juristen, dokters, wetenschapsmensen, politici en journalisten, op 29 maart onthult.

Een correspondent van het rechtse dagblad Tercüman kon in de militaire gevangenis van Metris in Istanbul, een reportage maken. In het voorwoord verklaart de journalist dat hij de gevangenis mocht

bezoeken "dankzij de speciale toestemming van de Generale Staf en van de Krijgswet van Istanbul, teneinde de propaganda en de activiteiten te ontmaskeren die gevoerd worden om de Republiek van Turkije omver te werpen en in de plaats een kommunistisch regime te installeren".

De journalist beweert trouwens ook dat "de omstandigheden in de gevangenis heel goed zijn".

M. Pierre Galand, algemeen sekretaris van OXFAM-België ging onlangs naar Turkije, en met het doel mogelijkheden te vinden om bij te dragen tot een hulpactie ten gunste van de Turkse bevolking, verbleef hij ook in een paar kleine dorpjes waar de meerderheid van de bevolking Koerden zijn. Volgens zijn waarnemingen zijn de families waarvan de chef gearresteerd en weggevoerd is, dikwijls alle economische steun kwijt, omdat ook het systeem van dorpsolidariteit ontmanteld werd.

Coöperatieven zijn streng verboden want ze worden aanzien als kommunistische organisaties. De dorpsbewoners vrezen de verklidders.(DR 2.3)